

Рашиӣурам Кришинасвами Нарајан

ЈУНАК

За Свамија су догађаји кренули неочекиваним током. Отац је погледао преко новина које је читао испод светиљке у трпезарији и рекао: „Свами, слушај ово: ’Драматична вест о јунаштву једног сеоског момка који се, на повратку кући стазом кроз џунглу, нашао очи у очи са тигром? ...’ У чланку је затим описано како се дечак борио са тигром и како је побегао на једно дрво, где је остао пола дана, све док тим путем нису наишли неки људи и убили тигра.

Пошто је прочитао цео чланак, отац је значајно погледао у Свамија и запитао: „Шта кажеш на то?”

Свами је рекао: „Мислим да је то сигурно био неки веома јак и одрастао човек, а никако дечак. Како би дечак могао да се бори против тигра?”

„Мислиш ли да си ти мудрији од новинара?” Отац се подругљиво насмешио. „Човек може да буде јак као слон, а опет да буде кукавица; док неко други пак може да буде слаб као трска, али ако има храбрости може да уради све што хоће. Најважнија је храброст, а снага и године нису битни.”

Свами се успротивио овом мишљењу. „Како то, оче? Претпостави да сам ја веома храбар, али шта бих могао да урадим ако би ме напао тигар?”

„Ма, пусти снагу, можеш ли да докажеш да си храбар? Хајде да видимо да ли ћеш моћи ноћас сâм да спаваш у мојој канцеларији.”

Ужасан предлог, помислио је Свами. Он је увек спавао поред баке у ходнику, и ако би дошло до најмање промене, целе ноћи би дрхтао и био будан. Прво се понадао да се отац само шали. Тихо је промрмљао: „Да”, и покушао да промени предмет разговора; рекао је веома гласно и готово усхићено: „Убудуће ћемо примати и одрасле у наш клуб за крикет. Купићемо нове штапове и лоптице. Наш капитен ми је рекао да ти кажем...”

„О томе ћемо разговарати касније”, прекинуо га је отац. „Од сада ћеш морати да спаваш сâм.” Свами је схватио да је шала отишла сувише далеко: обичан изазов се претворио у право наређење; знао је колико је отац одлучан у таквим тренуцима.

„Од почетка идућег месеца спаваћу сâм, оче.”

„Не, мораш сада да почнеш. Срамота је да спаваш уз баку или мајку, као да си беба. Већ си кренуо у други разред, а мени се уопште не свиђа како те васпитавају”, рекао је и погледао у жену, која је љуљала колевку.

„Зашто у мене гледаш док то говориш?” упитала је она. „Ја скоро ништа не знам о њему.”

„Не, не, нисам на тебе мислио”, рекао је отац.

„Ако мислиш да га је твоја мајка размазила, онда њој то кажи; а немој да гледаш у мене”, рекла је и окренула се.

Свамијев отац се туробно загледао у новине које су му остале на крилу. Свами је тихо устао и на прстима се одшунчао до свог кревета у ходнику. Бака је и даље седела на кревету, па га је запитала: „Дете, зар ти се већ спава? Зар не желиш да ти испричам неку причу?” Свами јој је нестрпљиво показивао рукама да ућути, али бака је већ била скоро потпуно слепа. Затим се бацио на свој кревет и повукао ћебе преко главе.

Бака је рекла: „Немој да се покриваш преко главе. Да ли ти се заиста толико спава?” Свами се нагнуо према њој и прошапутао: „Молим те, бакице, ћути. Немој да разговараш са мном и немој никога да пустиш код мене, па чак и ако се кућа запали. Ако не будем одмах заспао, можда ћу умрети...” Окренуо се на другу страну, склупчао се и правио се да спава испод ћебета све док није осетио да га је неко открио.

Отац је пришао и стајао над њим. „Свами, устани”, рекао је. Изгледао је као неки дух који се појавио у полумраку ходника, осветљеног само одсјајем светилке из трпезарије. Свами се промешкољио и уздахнуо, правећи се да још увек спава. Отац је рекао: „Устани, Свами.” Бака је молећивим гласом рекла: „Зашто га узнемираваш?”

„Устани, Свами”, рекао је трећи пут, и Свами је устао. Отац је умоћао његову постељину, ставио је испод руке и рекао: „Дођи за мном.” Свами је погледао у баку, оклевао за тренутак, а затим кренуо за оцем

у канцеларију. Успут је молећиво погледао у мајку, која је рекла: „Зашто га водиш у канцеларију? Мислим да може да спава и у ходнику.”

„Ја не мислим тако”, рекао је отац, а Свами је погнуте главе ишао за њим.

„Пусти ме да спавам у трпезарији, оче”, молио је Свами. „Твоја канцеларија је пуна прашине и можда има шкорпиона иза оних дебелих књига.”

„Нема овде никаквих шкорпиона, дечаче. Спавај на клупи ако хоћеш.”

„Можеш ли да ми оставиш упаљену лампу у соби?”

„Не. Мораш да научиш да се не плашиш мрака. То је само питање навике. Мораш да стекнеш добре навике.”

„Хоћеш ли бар да ми оставиш отворена врата?”

„У реду. Али, обећај да нећеш ноћас покупити постељину и отићи код баке. Ако то урадиш, опомињем те, испричаћу твојим другарицама и цела школа ће ти се смејати.”

Свами се осећао као да је сâм на свету. Био је забринут и љут. Мучила га је окрутност коју је отац показивао према њему. Мрзео је новине које су објавиле причу о тигру. Било му је криво што је тигар поштедео дечака, који изгледа ипак није био дечак, него неко чудовиште...

Како је ноћ одмицала, а кућа постајала све тиша и мирнија, његово срце је све брже тукло. Присећао се свих прича о ђаволима и духовима које је до тада чуо. Колико пута је његов другар Мани видео ђавола у шумарку на крају своје улице. А тек јадни Мунисамијев отац, који је пљувао крв зато што га је ђаво на обали реке ударио по образу кад се једне ноћи касно враћао кући. Наставио је да размишља о сличним случајевима. Скоро да се онесвестио од страха. Зрак светлости од уличне лампе продирао је у собу и бацао сенке по зиду. Разни звуци су кроз тишину допирали до њега – куцкање сата, шуштање дрвећа, хркање, и нејасно зујање неких ноћних инсеката. Скроз се завукао испод покривача, тако да је једва могао да дише. Очекивао је да ће се сваког тренутка појавити ђаволи да би га однели; сетио се једног другара из четвртог разреда, који је изненада нестао, и причало се да га је неки дух однео у Сиам или Непал...

Свами је брзо устао, раширио постељину испод клупе и шћућурио се тамо. Изгледало му је да је то много сигурније место, заштићено и умирујуће. Чврсто је склопио очи, поново се прекрио ћебетом, па није ни приметио када га је стигао сан, прекидан ноћним морурама. Јурио га је тигар. Ноге су му биле као прилепљене за земљу. Очајнички је покушавао да побегне, али није могао да покрене ноге; тигар му је већ био иза леђа и могао је да чује како канџама гребе по земљи... греб, греб, а затим туп ударац... Свами је покушао да отвори очи, али није могао да подигне капке и мора се наставила. Изгледало је да никада неће престати. Свами је зајечао у очајању.

Уз ужасан напор је отворио очи. Испружио је руку да додирне баку крај себе, као што је то обично радио ноћу, али једино на шта је наишао била је дрвена нога од клупе. Тада се присетио да је потпуно сâм. Презнојио се од страха. Шта је то почело да шушка? Примакао се ивица клупе и загледао се у мрак. Нешто се тамо помера. Лежао је и ужаснуто посматрао. То је био његов крај. Схватио је да ће ђаво ускоро да га извуче испод клупе и да га растргне, па зашто онда да чека? Док се сенка приближавала, испузио је из свог скровишта, свом снагом је зграбио и зарио у њу зубе као своје једино оружје...

„Аууу! Нешто ме је ујело”, чуо се громогласан крик бола, а затим се сенка преврнула и пала усред гомиле намештаја. Тренутак после тога утрчали су отац, кувар и слуга, носећи лампу.

И сва тројица су се саплела и пала преко лопова који је лежао усред намештаја, док му је из чланка текла крв...

Свами је сутрадан био обасут честитањима. Школски другови су га гледали с поштовањем, а наставници су га тапшали по рамену. Директор му је рекао да је прави јунак. Човек кога је Свами угризао био је један од озлоглашених провалника у граду, и полиција је била захвална на томе што им је помогао да га ухвате.

Инспектор је рекао: „Зашто не постанеш полицајац кад порастеш?”

Свами је учтиво одговорио: „Да, наравно”, иако је већ чврсто био одлучио да ће, када порасте, постати возач локомотиве, чувар пруге или кондуктер.

Када се те вечери вратио из свог клуба, отац је упитао: „Где је мали?”

„Спава.”

„Зар већ!”

„Па, није ни тренуо целе прошле ноћи”, рекла је мајка.

„Где спава?”

„На свом уобичајеном месту”, рекла је мајка незаинтересовано. „Отишао је у кревет у пола осам.”

„Опет спава поред баке!” рекао је отац. „Није ни чудо што је хтео да буде у кревету пре него што се ја вратим кући – паметан дечко!”

Мајка се разљутила. „Остави га да спава где хоће. Не мораш поново да стављаш његов живот на коцку...” Отац је попустио и промрмљао: „У реду, кварите га и мазите ако то већ хоћете. Само, немојте мене после да окривљујете...”

Свами, који је пратио цео разговор иако се прекрио ћебетом преко главе, осети велико олакшање када је чуо да отац одустаје од покушаја да га преваспита.